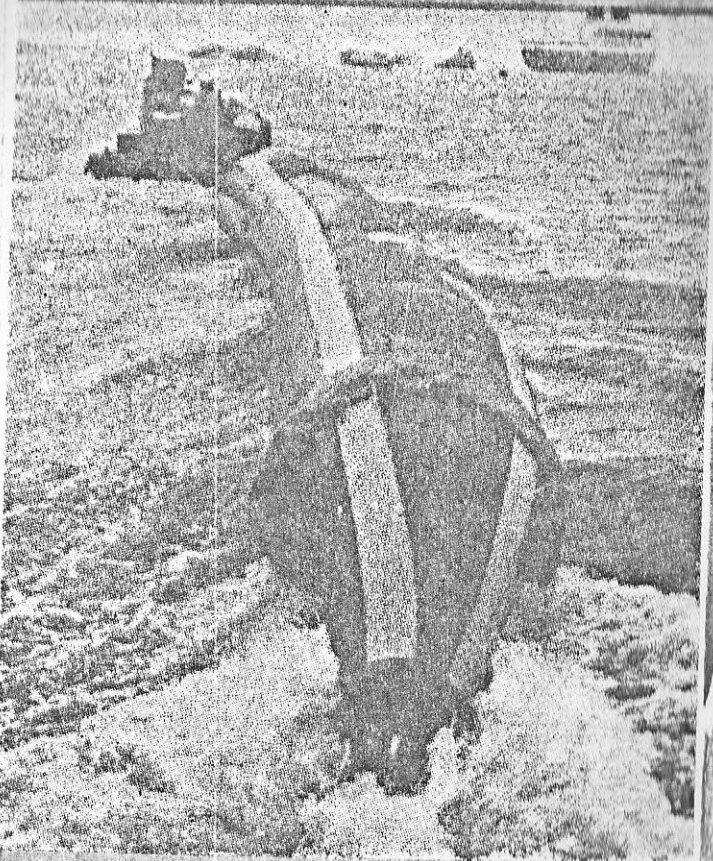

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

ה ת ו כ ן

- הריונגרים בכיתור
ג. אלטיארי 3
קרביהגנה של מחלקת תתימקלענים בשיתוף הפעולה
עם מחלקת טנקים המיור מ. ו. פריסניאקוב 13
נסיון ההגנה הנגדיטנקית בזירת רוסיה 18

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

אדר תשכ"א - מרס 1961

מס. 96 (כרך ט')

מערכות בית ההוצאה של צבא הגנה לישראל

העורך הראשי: אל"מ אלעזר גלילי
סגן העורך הראשי: סא"ל גרשון ריבלין
"מערכות": קצין העריכה רביסון משה ברימר
"צקלון": קצין העריכה שרגא גפני
"מערכות יים": קצין העריכה רביסון עזרא להד

מזכיר מערכת: מרים נתנאל

המערכת והמנהלה: הקריה ת"א, רח' ג' מס. 1

תמונת השער

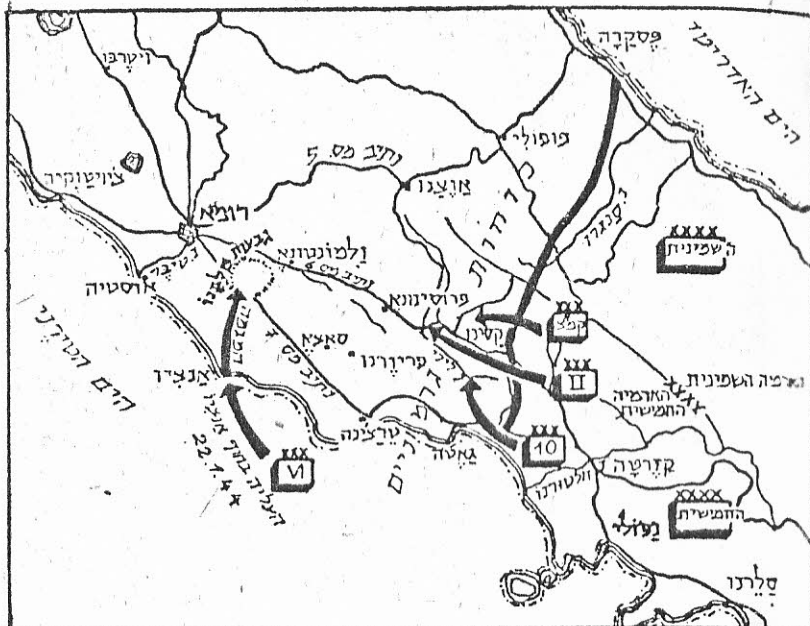
"נקניקי דלק" מושמים — בבריטניה

בית-קיבול עשוי אריג בלתי-הדיר-למים פותח בבריטניה בשביל תובלת-דלק על פני הימים. בתצלום-השער הוא נראה בשעת הניסויים המעשיים הראשונים, בגמל בריטי. קיבולתו — 100 טון דלק. אניה עשויה לגרור אחריה כל מספר שהוא של "נקניקים" כאלה.

הריינג'רים בכיתור

ג. אלטיארי

בהסתערם אל החוף בלילה הקר והשחור של 22 בינואר 1944, ביצעו שלושית הדי הריינג'רים נחיתה מושלמת, חרישית וללא התנגדות-אויב, הישר כנמל בציון. באורח מפתיע, היה האויב בלתי-מוכן לחלוטין לקראת נחיתה זו. תוך שלוש שעות כבר נמצא בידי האמריקנים נמל אנציו כולו, והריינג'רים החלו להחיים את ראש-החוף. נלכדו שלוש מכוניות-שריון, שני קניי-מקלעים וסוללת טחמים בני 100 מ"מ — ונהרגו 40 גרמנים. נחיתה זו היתה המוצלחת ביותר בהולדות הריינג'רים.

קורפוס המשלוח הצרפ.	II	הקורפוס האמרי השני
הארמיה הבריט. השמינית	XXX	הקורפוס הבריט. העשירי
הארמיה האמרי החמישית	XXXV	הקורפוס האמרי הששי

זירת הקרב

מקורות ומחברים

(הערות והערות לקורא)

הריינג'רים בכיתור — מאת ג. אלטיארי

מתוך הספר „אנשי חוד-הנחית” — המספר על פעולות יחידות ה”ריינג'רים” (הב ה”קומנדו” של צבא ארה”ב) בזירת היסדהתיכון במלחמת-העולם השנייה — מובאת פרשת-קרב זו; המחבר כינה אותה: — „הקרב העקוב-מדם והיקר ביותר בהולדות הריינג'רים”. תוכנה „על רגל אחת”: — שני גדודי ריינג'רים, שהסתננו בהגנב מתוך ראש-הגשר של אנציו, בחוף איטליה, אל תוך המערך הגרמני — נצאו עצמם עדי-מהרה בלב דביוזית צנחנים גרמנית, כל נסיונותיהם להבקיע מתוך הכיתור, ונסיונות גדוד ריינג'רים נוסף להבקיעו מבחוץ, עלו בתוהו. הלקה העיקרי שיפיק הקורא בפרשה זו הוא הכרת הנסיבות המיוחדות למצב טקטי כזה, שבו המרחק בין הכוח המכוון ובין הכוח הלוחם החילוצו הוא כה קצר — ועם זאת כה ארוך... והלקה הנרחב יותר — הוא הכרת הלוחם מגבלותיה של הסתגלות-רבתי טקטית. המחבר, שהחל לשרת ב”ריינג'רים” כטוראי וסיים כמפקד פלוגה, כבר מוכר לקוראיו כמספר בעל-כשרון, מקטע אחר שהבאנו מתוך ספרו הנ”ל („ששיטה הריינג'רים”, ב”צקלון” 91).

שם הספר במקורו “THE SPEARHEADERS”

מרב-ההגנה של מחלקת תתי-מקלענים בשיתוף פעולה עם מחלקת טנקים — מאת המיור מ. ו. פריטיאקוב

מן האוצר הבלום של נסיון-קרב ולקחים המצוי בחוברת הצבאית הסובייטית החמישה „פעולות מחלקה בלילה” — מובא תיאור קרב מאלף נוסף (שלושה תאורי קרב, ולקחיהם בצדם, כבר נתפרסמו בחוברות „צקלון” מס’ 94 ומס’ 95). מייחדים אותו שני דברים: א. השיתוף ההדוק בין רגלים וטנקים בקרב-ההגנה בלילה, ברמה החזקה; ב. הפעלת מחלקת תתי-מקלענים (במקום מחלקה רובאית רגילה) לצורך הגנה בתנאי חשכה בשטח סגור.

שם החוברת במקורה: “Действия Взвода Ночью”

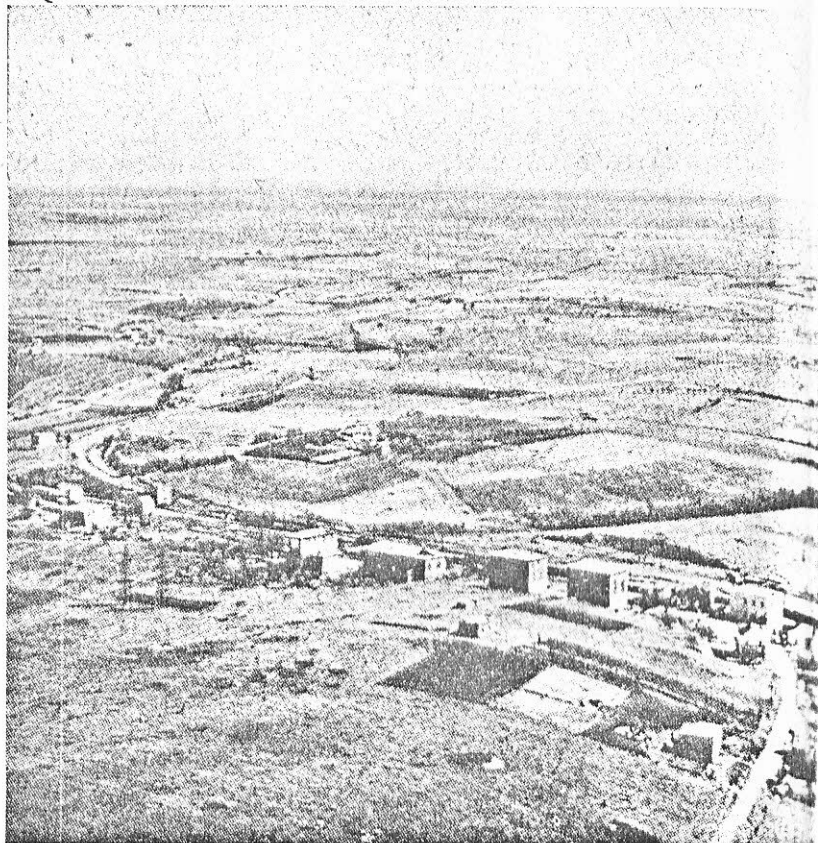
נכיון ההגנה הנגד-טנקית בזירת רוסיה — מאת א. מידלדורף

מחקר יסודי זה בסוגית ההגנה הנגד-טנקית לקח מתוך הספר הגרמני „טקטיקה בחזית-המזרח”, המסכם את לקחי הקרבות של הצבא הגרמני ברוסיה במלחמת העולם השנייה. מפאת היקפו הגדול של המאמר מובא בחוברת זו חלקו הראשון בלבד, העוסק בהצגת העובדות וסיכום הנסיונות. החלק האחרון, ובו הלקחים המסיקיים — בחוברת הבאה.

שם הספר במקורו: “TAKTIK IM RUSSLANDFELDZUG”

החוף שלנו, הקיפו הגרמנים כבטבעת את המאחו שלנו בן 18x11 הקילומטרים, באמצעות עיקר כוחותיהן של עשר דיבזיות. אחדים מכוחות אלה הוטסו בדרך אחר מיוגוסלביה, אחרים הובאו ברכבת מצפון-איטליה, ואחרים הופנו לשם במקדורת-ריכוז-עתודות סמוכות. מבלי שהוציאו לשם כך חלק מכוחותיהם שבגזירת האסונה, בלמו הגרמנים את ראש-החוף מסביבו בטבעת-פלדה. (ראה מפת תבליט עמ' 33).

מ' 25 עד 28 בינואר החזיקו הריינג'רים באותה נקודה של מערך ראש-החוף.

מפת קאמפולאאונג — מבט לעבר-הים, מימין — למעלה — אזור בתי-החרושת.

התרחבות ראש-החוף של אנציו. לא עשרה ימים אלא למעלה מארבעה חודשים נדרשו להתחברות הכוחות העיקריים של הארמיה-החמישית עם כוחות ראש-החוף החלק הכהה סביב אנציו מסמן את המתחם אשר מתוכו הגיחו הריינג'רים להתקפותיהם.

למחרת, שעה שהאויב נעור מתרדמתו והטיח בנמל אש ממפציצי-צוללות "סטוקה" והרעשות כבדות מתותחים (נ"מ ונ"ט) בני 88 מ"מ, התקדמו שלוחי הגדודים כ-11—12 קילומטרים, ואחר התחפרו. יכולים היינו להוסיף ולהתקדם עד לרומא, אילו ניתנה לנו פקודה כזו. אולם רומא לא נכללה בתכנית-הקרב שלנו משימתנו היתה לבסס את ראש-החוף, כשהקורפוס העשירי הבריטי לשמאלנו והדיבזיה ה-3 שבפיקודו של הגנרל טראסקוט, לימיננו... ולאחר מכן, להחזיק בעמדותינו. הפיקוד-הגבוה קיווה, שראש-החוף יאלץ את קסרלינג' להעתיק את מכוחותיו. הנתונים בלחץ רב בקאסינו, כדי לעמוד בפני האיום החדש — בדרך שהארמיה-החמישית תפתח בהתקפת-ענק נגד קאסינו. לפי אומדנם, היו דרושים עשרה ימים להתחברות הכוחות העיקריים של הארמיה החמישית עם כוחות ראש-החוף.

תוך שבעה ימים, בעודנו מתחפרים ומחזקים את הקוים-הקדמיים של ראש-

(*) מפקד הכוחות הגרמניים באיטליה. — המערך.

צילום אוויר, והכביש המוליך אליה. באופק — קולי לאציאלי (גבעות לאטיום).

על דרך קארוצ'אטה אנציו, נועדו ידידינו הותיקים, אנשי הדיביזיה המשוריינת הזו, להתקדם אל עבר אלבאנו. זו היתה התכנית.

זרנו את "אמא בעלת האקדחים" שעה שיצאנו את אזור ההתניה שלנו, יצענו בכבוד על פני הקרקע הקפואה אל עבר שטח הזינוק שלנו, מעבר לתעלת מוסוליני". היתה זו משימה קשה, אולם חשנו בבטחון שנוכל לבצעה, כפי שביצענו כל משימה אחרת. כבר פגשנו והבסנו את הגרמנים בעבר, נוכל ניצות זאת שוב.

וגדודים הראשון והשלישי יצאו לדרך בשעה 0100. בשורה עורפית.

שנמצאה בעומק הרב ביותר בפנים הארץ, סמוך אל אזור בתי החרושת קארוצ'אטה אפריליה. לחימה עזה ניטשה כאן יומם ולילה. התקפות גישוש של האויב, שניסו להבקיע דרך עמדות הריינג'רים, נהדפו לאחור, ומדי לילה בלילה חדרו עטרוני ריינג'רים דרך קווי האויב, לשם פשיטה והטרדה.

בסמוך לאפריליה נהרג הווארד אנדרה, אשר פחות מחודש אחד לפני כן זכה לדרגת קצין בעד הצטיינות בשדה הקרב; הוא נהרג בשעה שפקד על התקפה נגד בית-חוה מבוצר. במקום זה נפצע קשה הלויטננט ראנדול האריס. מפקד פלוגתו, היה זה פצעו השלישי והוא פונה אל בית-חולים. בנקודה זאת מצאתי את עצמי כמפקד פלוגה ו' של גדודנו (הגדוד הרביעי). חוקי הממוצעים החל מדביק את הריינג'רים הותיקים.

יגעים, מחוסרי שינה, מוכים ללא-הרף על ידי ארטילריית האויב והבוקות מן האויר, נלחמו שלושת הגדודים, מבית-חוה אל בית-חוה, מחפירה אל חפירה 25 בינואר ועד 28 בו. ואז, לפתע, בערבו של 29 בחודש, הוחלפנו על ידי גייסות בריטיים וחשבנו כי נועדה לנו מנוחה, שנוקקנו לה מאד. אולם תחת זאת נדר לנו כי הוקצתה לנו משימה אחרת. הגנרל לוסיאן טראסקוט, אותו גנרל שהיה אחראי לארגון הריינג'רים באירלנד, פקד על שלושת הגדודים לשמש ראשיתם להתקפת הדיביזיה ה-3 נגד ציסטרנה-די-ליטוריה — יעד מפתח להרחבת ראש החוף.

למחרת, לאחר מסע שנמשך כל הלילה, כינס דארבי את קציניו וגילה את תכניות הקרב שנערכו בחפזה. זו עמדה להיות מתקפה במלוא-התנופה — לכיבוש ציסטרנה ולניחוק נתיבים 6 ו-7, הכבישים העיקריים מרומא אל קאסינו.

לגדודים הראשון והשלישי הוקצתה המשימה הנועזת, להסתנן בלילה דרך הקווים הקדמיים של האויב — לצעד 9 קילומטרים ולתקוף בהסתערות את העיירה עם שחר. פקודותיהם היו לעקוף את כל כוחות האויב בדרכם אל היעד שלהם וקיפים ושומרי מוצבי-חוף יהיה עליהם להרוג בשקט, בפגיון או בכידון. במקרה של היתקלות בהתנגדות, היה על הגדוד הראשון ל"חול" לצד ולהמשיך בתנועה אל היעד, ואילו הגדוד השלישי צריך היה אז לאסור קרב על האויב.

המשימה שהוקצתה לגדוד שלנו — הגדוד הרביעי — היתה לצאת בעקב תיהם, כעבור שעה, ולטהר את הכביש הראשי המוליך אל ציסטרנה, כדי לאפשר החשת תגבורת אל העיירה, ולסייע בידי הגדודים הראשון והשלישי. רגלינו הרגלים ה-15 של הדיביזיה ה-3 צריך היה לבוא בעקבותינו.

עם שחר נועד רגימנט הצנחנים ה-504, המפורסם בהפלות מכותיו, לסייע למבקענו על ידי התקפה עזה מצד ימין. רגימנט הרגלים ה-7 נועד להתקדם לשמאלנו, ולהתחבר עם כוח הריינג'רים בציטרנה. בינתיים, הרחק לצד הא

התפתלם כנחש דרך שורה של תעלות-השקיה, חצו הם את קווי מוצני החוץ של האויב, כשהם הורגים זקיפים גרמניים בשקט, בפגיונות. תוך עקפת עמדות-ארטילריה של האויב, במרחק כה קטן, עד אשר יכלו לשמוע את הגרמנים נותנים פקודות-אש, המשיכו הם במסעם עמוק מאחורי קו-האויב.

הגדוד הרביעי יצא לדרך כעבור שעה — שורה עורפית בכל אחד משני עבריו של הכביש שהוחזק בידי האויב. אולם במרחק של פחות מקילומטר לאורך הכביש פתח באש מקלע בודד. אוראז, מתוך הלילה השחור, מן השדות שלשני צדי הכביש, הופיעו נותבי-מקלעים שנתעצמו לפתע והיו לחומת פלדה לוחטת. חישי-מקלעים ערכה פלוגת-הריינג'רים הנעה-בראש התקפת מגע-מהדק ברימונייד ובכידונים. שני מקלעים הושמדו, אולם אחרים, בעומק רב יותר, הוסיפו לירות. לאחר שתי הסתערויות פראיות שלא הצליחו להבקיע את הק המוצק, נאלצה הפלוגה — שמפקדה, הלוטננט ג'ורג' נאנלי, נהרג, ורבים מאנשיה נפצעו — לחפוש מחסה בתעלה רדודה. כל שעל אדמה היה-מכסה עלידי אש לוחכנית קטלנית, ופגזים של האויב החלו נוחתים על הכביש.

הקולונל מורי פקד לערוך הסתערות נוספת, עם פלוגות א' ו-ב' באגפי הימני. גם התקפה זו נבלמה. מערכת מושלמת של אש-צולבת הופעלה נגדו וכיסתה את כל דרכי-הגישה בחשעויל-אש נבחרים, במשך הלילה ניטש הקרב על הכביש בעוצמה הולכת וגוברת. עוד שני מפקדי-פלוגה נהרגו ואנשים רבים נפצעו קשה. באורח פרדוכסלי, נמצאו באותה שעה הגדודים הראשון והשלישי, במרחק קילומטרים אחדים מאחורי אותה חומה שגודדנו — הגדה הרביעי — ניסה להבקיעה. הם לא נתקלו בכל התנגדות בהתגנבם דרך ה"סדקים" שבין אגפי יחידות-האויב. אנו נתקלנו בהתנגדות מוצקה, חזקה ומחושלת — וגרוע מזה, לא התקדמנו.

שעה שמשמש ובא השחר, מצאה את עצמה הפלוגה הנעה-בראש של גדוד הריינג'רים הראשון, באמצעו של אזור-חניה גרמני. מיד הסתערו הריינג'רים על הגרמנים, וקטלו בטומיגנים ובכידונים קרוב למאה מהם, בטרם המשיכו בתנועת אל עבר ציסטרנה, שנמצאה עתה במרחק קטן מ-700 מטרים מהם. אולם בינתיים הועמדו הגרמנים הכן. הגדודים הראשון והשלישי של הריינג'רים מצאו עצמם בלבה של דיביזיית-צנחנים גרמנית, שנעה אל מקום זה בלילה הקודם. ארץ נפתח הקרב העקוב-מדם והיקר ביותר בתולדות הריינג'רים.

מתוך בנייני-אבן, מתוך סוללות-עפר, שנערמו זה-מקרוב, ומתוך ענני שהוסתרו ליד ערימות שחת, המטירו הגרמנים אש פגזים, מקלעים ותותחים על שני הגדודים הפזורים לאורך שורה של תעלות-השקיה. הריינג'רים התחזקו במהירות על גדות התעלות, והשיבו אש. איש מן הריינג'רים לא ציפה כי סוללות שימשו כתחליף לחפירות במקום בו הקרקע קשה מדי. — החטור.

מרגמות כבדות שהופעלו הן לתפקידי העשנה והן למשימות-קרוב רגילות, וכן ירו גזירותן שרסיסיהם היו, שורפים את הבשר, אלא אם כן יצקו מים על הפצעים, ללא-דאגה — החטור.

בינתיים הוסיף הקולונל דארבי, שנמצא שוב עם הגדוד הרביעי, לנהל את ההתקפה שנועדה להבקיע-דרך ולהגיע אל שני הגדודים הנצורים. שוב ושוב שטפו פלוגותינו על פני השדות וכבשו נקודות-בצורות ובתי-חווה, אולם כל נתיב עלה במחיר יקר. צנחני-אויב קנאים היו מחופרים לעומק במחפורות מוסוות-היטב, בגובה פני-הקרקע. אש מקלעיהם הלוחכת את הקרקע כיסתה כל תעלה, ופגזי מרגמותיהם התפוצצו סביבנו. בהתקפה אחת אבדו לי אחד מקציני פלוגתי וארבעה מפקדים-שאינם-קצינים שמילאו תפקידים חשובים, וכן נפצעו קשה עשרה אנשים. היינו נואשים; ידענו כי עלינו להבקיע דרך בכדי להציל את הגדודים הראשון והשלישי — אולם כל התקפה לאור היום, על פני שטח חשוף, הסבה לנו אבדות מבעיתות.

דארבי העביר את מוצב-הפיקוד שלו הישר אל התקפותיו הקדמיות של הגדוד הרביעי. בייאושו ביקש הוא מן הגנרל טראסקוט לפתוח בהתקפות באגפים. אולם גם רגימנט-הצנחנים ה-504 וגם רגימנט-הרגלים ה-7 נתקלו בהתנגדות חזקה. דומה לזו שבה נתקלנו אנו, ולא התקדמו כלל. הגרמנים היו חזקים הרבה יותר מכפי ששוער, ההתקפה האמריקנית כולה נבלמה, ושני גדודי הריינג'רים — היחידות שהגיעו אל יעדן — נלחמו עתה על חייהם.

כתוספת לייאושן של דארבי, ירדה הרעשת מרגמות כבדה על מוצב-הפיקוד שלו, משני עבריו, והרגה את קציני-המטה המהימן שלו, המיור ביל מרטיין. כעבור דקות אחדות הרגה הרעשה אחרת את הרץ הנאמן שלו, הרב-טוראי פרסלי סטראוד. רסיס-פגז פגע בקסדתו של קארלו קונטררה, אולם קארלו לא נהרג. שלושה מחובשינו נהרגו בגחנם על הפצועים, ליד מוצב-הפיקוד.

בתגובה לתביעותיו של דארבי, התקדמה יחידת משחית-טנקים וניסתה לפרוץ דרך לאורך הכביש. שניים מהם עלו על "מוקשי-צלחת" נגד-רכב, והושמדו. האחרים ניסו לפנות אל השדות. אולם עד מהרה שקעו בבוץ הרטוב. הארץ-השחורה שלנו לא יכלה לפתוח באש לעבר ה"כיס" בו נמצאו הריינג'רים, מחשש כי יפגעו באנשינו. גדודי המרגמות ה"כימיות" שלנו, בנות 4.2 האינצ'ים, לא יכול לעזור, מכיון שלוחות-הבסיס של המרגמות הכבדות שקעו בבוץ ואיי-אשכר היה לירות בהן בדייקנות.

מרגמות כבדות שהופעלו הן לתפקידי העשנה והן למשימות-קרוב רגילות, וכן ירו גזירותן שרסיסיהם היו, שורפים את הבשר, אלא אם כן יצקו מים על הפצעים, ללא-דאגה — החטור.

מאחורי החומה הגרמנית נלחמו שני הגדודים הנצורים מלחמה נואשת
טנקים ורכב נושא-כלייריה נגד-טוסטיים של האויב, הצטרפו לקרב. הם הסמנו
את התעלות באש מקלעים ותותחים. אולם הריינג'רים נמצאו כבר בעבר
במצבים קשים, והם ידעו כיצד להילחם בטנקים. ברימונים נגד-טנקיים "דביקים"
ובבאזוקות, התקיפו הם את הטנקים ואת הרכב נושא-כלייריה הנגד-טוסטיים
הסתערות השריון הראשונה של האויב נסתיימה בהשמדתם של 17 טנקים
ורכב נושא-כלייריה נגד-טוסטיים אחד. אולם גל חדש נכנס לקרב, לסיפור
את מקומם.

עוד בהשכמת הבוקר קרבה שדרת טנקים אחרת אל "כיס" הריינג'רים
מאחור. האויב, שהגיע מתוך הערפל הנמוך, מכיוון הקווים האמריקניים, הטע
אותם בתחילה והם חשבוהו לכוח שלהם. אולם קריאות-החדות הרמות פניו
את מקומן לאכזבה מרה כאשר הסתערו הטנקים על קבוצות הריינג'רים העור
פיות, וירו במקלעים ובתותחים שהופעלו בירלי ב"אפס-טווח".

בהגיסם מתוך התעלות שלאורך הכביש, התקיפו הריינג'רים שוב את הטנקים
בבאזוקות וברימונים נגד-טנקיים דביקים. רבים נהרגו עלידי אש המקלעים
הקטלנית ואש של תותחים בני 88 מ"מ, ב"אפס-טווח", אחדים מן הריינג'רים
טיפסו על הטנקים, בהיותם בתנועה, ובהרימם את מכסי-הצריחים, ריססו
את פנים הטנקים באש טומיגנים. תוך לחימה עזה בכל האמצעים שברשותם -
שהיו מעטים - נטלו הריינג'רים הנצורים מס כבד מן הגרמנים. אף אחד מן
הצדדים לא ביקש רחמים ולא קיבלם. לגבי הריינג'רים היה זה קרב עד הסוף.
לאחר שסבלו אבדות עצומות, נשברו באורח מכריע התקפותיהם הראשונות
של הגרמנים. למשך זמן-מה עברו הריינג'רים למתקפה, תקפו עמדות-ארטילריה
של האויב, שטפו בתי-חוה שהגרמנים הפכום לנקודות-בצורות, אולם עדיפות
הכוח הגרמני היתה רבה מדי. האויב עלה על הריינג'רים בשיעור עשרה לאחד
בין אלה שנהרגו בשעה שהריינג'רים השיבו מלחמה שערה, היה המניע
אלוה מילר, מפקד הגדוד השלישי. המיור ג'ק דובסון, מפקד הגדוד הראשון
נפצע קשה מרסיסי פגז. חובשים שהתמקמו בתי-חוה ותעלות, עמלו ללא
לאות וטיפלו במספר ההולך-וערב של פצועים.

סמוך לצהרם ערכו הגרמנים התקפת-שריון כבדה נוספת. מ"ויהאפה"
ומהרשת של הדרכים המשתורות זו בזו, גם מאחורי וגם מלפני ה"כיס" הני
נמצאו הריינג'רים, נכנסו לקרב טנקי "סימן VI" ("הפנתרים"). בסיועם של רמתי
שריון. בעת ההיא דולדל כבר עד למאד כוחם של הריינג'רים. אחדים מהם נלחמו
בכל כלי-נשק גרמני שנפל לידיהם; אחדים נלחמו רק בפגיונות ובכידונים
בשדות העקובים-מדם. לאורך התעלה ותעלות-ההשקיה ובבתים הרוסי-הפגועים
שבמבואות ציסטרנה, הוסיף הקרב לסעור. בהיותם מותקפים מכל העבר

עלידי התקפות גרמניות הולכות-ומתעצמות, הלך "כיס" הריינג'רים ונצטמק.
סעה קלה לאחר הצהריים, התקשר רבי-סמל-המנהלה (הגדודי) אהלט, מן
הגדוד הראשון, בפעם האחרונה עם דארבי: "הם סוגרים עלינו, קולונל! אולם
לנו התחמושת - אולם הם לא ישיגו אותנו במחיר זול! בהצלחה... קולונל..."
דארבי, שעיניו היו סמוקות, פניו רעות, קולו עמום מכאבל, ידע כי שני
הגדודים שלו - כתשע-מאות וחמשים מבחוריו - אבדו ללא תקנה. "יברכך
אלהים סרג'נט... יברך אלהים את כולכם..." אלה היו המלים האחרונות ששידר
הוא אל אנשיו המובסים. מכשיר-האלחוט הושמד שעה שהסמל אהלט קם בכדי
להילחם בצנחנים הגרמנים שהלכו וקרבו אל מוצב-הפיקוד שלו.

הסמל סקוטי מוגרו, רבי-סמל מנהלה של הגדוד השלישי, השמיד את מכשיר-
האלחוט שלו עוד קודם לכן, לאחר שהודיע לדארבי כי המצב נואש. הסמל מוגרו
ריינג'רים רבים אחרים מן הגדוד השלישי הוסיפו להילחם עד שעה מאוחרת
באותו ערב.

דארבי היה מיואש. כוח הריינג'רים שלו - הכוח שאין-לנצחו - נותן
ירסיסים. שני גדודים נכחדו וגדוד אחר - הרביעי - סבל קרוב לחמשים
אח אבדות, לרבות שלושה מפקדי פלוגה (שנהרגו בשתיים-עשרה השעות
האחרונות). דארבי, המפקד בעל רצון-הברזל וההחלטה הנחושה, נאבק קשות
כבדו לעצור בעד דמעותיו. אולם הדבר לא עלה בידו. הוא נכנס אל בית-
החווה ביקש את קציני-המטה שלו לצאת, ובמשך דקות אחדות התייפח מרה.
בעת פגזי אויב רועמים בהתמדה סביב הבית.

קארלו קונטררה ראה את הקולונל בצאתו את בית-החווה, והבחין כי כתפיו
הקולונל ננדקפו וכי סנטרו נזדקר קדימה באתגר. אבדו לו מירב הריינג'רים;
גנו חלומה, אולם על המלחמה היה להימשך. כל עוד חי ריינג'ר אחד, חייב
האויב לשלם, ולשלם מחיר יקר. הוא היה חייל, בוגר ווסט-פוינט, ועדיין היה
יו טיקוד, הגם שהיה זה פיקוד קטן מאד. הוא נטל את שפופרת טלפון-השדה.
הדיע לגנרל מייק או'דניאל על אודות אבדן שני הגדודים, וקיבל פקודה להכין
את מה שנותר מן הגדוד הרביעי, להתקפה נוספת למחרת בבוקר.

למחרת - בסיועו של רגימנט-הרגלים ה-15 - פתח הגדוד הרביעי
בהתקפה חדשה. הפעם התקדמו כקילומטר וחצי והשמדנו גדוד של צנחנים
ובחורים שהיו מחופרים מאחורי סוללות-עפר מוסוות-היטב. הרגנו כשלוש מאות
הם ובאירצון שבינו את הנותרים. אולם היה כבר מאוחר מכדי להציל את
הני הגדודים האחים שלנו.

תוך יומיים מרים איבדנו ריינג'רים רבים יותר משאבדו לנו בכל ששת
השעות-המלחמה שלנו - דרך צפון-אפריקה, סיציליה, סאלרנו וונאפרו. ידיעות
התגבלו אחרי-כן ציינו כי ששים אחווים מאנשי הגדודים הראשון והשלישי

קרב הגנה של מחלקת תת-מקלענים בשיתוף פעולה עם מחלקת טנקים

המירר מ. י. פריסניאקוב

ביולי ואבגוסט 1944 ביצעו גייסות „החזית-האוקראינית-הראשונה“ מבצע תקפה במטרה למגר את כוחות הגרמנים שבאוקראינה-המערבית. יחידת-טנקים של קורפוס-הטנקים ה-1 של הגברדיה, בהתקדמן בכיוון צפון-מזרח, ביצעו איגוף-עקיפה וכבשו, בהתקפה מן העורף, נקודת-ישוב שנודעה לה הכיבוש טקטית רבה, במערך-ההגנה של האויב. לקראת בוקרו של יום המחרת יבאו הגרמנים כוחות שריון ורגלים חזקים — ועם שחר פתחו בהתקפות-נגד על היחידה הקורפוס.

התקפות-הנגד נמשכו כל מחציתו הראשונה של היום, אך אף לאחת מהן לא הייתה הצלחה. ארצו החליט האויב לנסות וללכוד את נקודת-הישוב בלילה. בהצית-היום השניה חדל מהתקפות-הנגד — והתחיל להתכונן לפעולות-לילה.

משימתה של מחלקת תת-המקלענים

מחלקת תת-המקלענים בפיקודו של הלויטננט-משנה ביריוקוב, בשיתוף-פעולה עם מחלקת הטנקים של הלויטננט גורנוסטאיב, החזיקה במערך-ההגנה בצאה המערבית של נקודת-הישוב, והדפה במשך מחצית-היום הראשונה את כל התקפות-הנגד של הטנקים והרגלים הגרמניים. במחציתו השניה של היום קבל ביריוקוב משימה חדשה: — הוטל עליו לקדם, עם רדת החשכה, את מחלקתו 300 מ' לפני מחלקת-הטנקים — ולהיערך שם להגנה; ובמקרה של התקפת הטנקים הרגלים של היריב — להפריד את הרגלים של האויב מן הטנקים שלו, ולא להניח להם להדור, דרך הקרה-קדמי אותו תהווה המחלקה, לתוך היערכותם של הטנקים הסובייטים.

לאחר קבלו את משימת-ההגנה, נתן הלויטננט-משנה ביריוקוב לאנשי מחלקתו הנאות בדבר ההכנות לפעולות-לילה.

תכנית הקרב

לרשותו של מפקד מחלקת תת-המקלענים עמדו רק שעות ספורות של אור-יום במשך פרק-זמן זה קבע הוא את החלטתו בדבר אורח-ההגנה שלו, ארגן את יחידת-הפעולה עם מפקד מחלקת-הטנקים, מסר את פקודת-הקרב לכיתות ותיאם

נהרגו או נפצעו, והנותרים נפלו בשבי. הגדוד הרביעי איבד ארבעים הרגלים ומאה-ועשרים פצועים. חמשה מפקדי-פלוגה בגדוד הרביעי נהרגו — מרביתם בלחימה גוף-אל-גוף.

שמונה-עשר ריינג'רים הצליחו להסתנן בחזרה מ„כיס“-הריינג'רים המסוכסוכות. הלויטננט אד הארגר, אחד ממפקדי-המחלקות שלי, הוליך פטרול אי-מאחורי הקוים, והחזיר עמו שבעה פצועים. הסמל פרגן מן הגדוד הראשון גולל את כל הפרשה, כיצד נלחמו אנשינו עד הסוף המר. הסיפור היה שוב-לכבות. שתיים מן היחידות המעולות והנמרצות ביותר בצבא נמחצו עד דם באגרוף-ברזל אימתני — וכל אותה עת קיוו הן לשוא לעזרה שלא הגיעה. אנשיהן לחמו בדבקות, ונפלו תוך כדי לחימה, הגם שהאויב עלה עליהם במספר-בשיעור מייאש. עמידת-הגבורה שלהם היתה שעתם היפה ביותר של הריינג'רים

אולם אבדן שני הגדודים לא היה לשוא. לאחר מכן גילו שבויים גרמנים כי הגרמנים החלו כבר מכנסים ועורכים כוחות חזקים בגיזרת ציסטרנה, לקראת התקפה במלוא-התנופה שמטרתה היתה להדוף את האמריקנים בחזרה אל היחידות מן הדיביזיה על-שם הרמן גרינג, שאורגנה-מחדש, דיביזית-הצנחנים ה-21 דיביזית-השריון ה-71 — שכל אנשיהן לוחמים ותיקים ומובחרים, שהתנסו במסעי-מלחמה רבים — היו הכוחות שעמדו בפני התקפת הריינג'רים. שני רגימנטים „נלעסו“ בידי הריינג'רים לפני נפילתם. ההתקפה הפתאומית מאחורי קווי האויב שיבשה ושיסעה לחלוטין את המתקפה הגרמנית עוד בטרם החלה, וסייעה בהצלחה ראש-החוף באנציה בתקופה הגורלית ביותר שלו.

על תוכנית ועל הוצאתה לפועל —

במלחמה, המאורע כפי שהוא מתרחש בפועל, מתאים פחות למצופה

מאשר ככל תחומי-עניינים אחר.

ליבוסי: „תולדות רומי“

לתת אות על-ידי שילוח זיקוק אדום לעבר הטנקים והרגלים התוקפים של האויב. ואחרי-כן להאיר כל-הזמן את פני השטח שלפניה באמצעות זיקוקי-תאורה. בו בזמן יהיה על הטנקים להשמיד, באש בכינון-ישיר, את טנקי האויב. במטרה שטנקי האויב יבקיעו לתוך מערך-ההגנה של מחלקת תת-המקלענים — נצטוו הללו להניח לטנקים לעבור, ולנתק מהם לאחרי-זאת את הרגלים שיתקדמו בעקבותיהם או יחד עמם. על מחלקת תת-המקלענים הוטל להאיר בזיקוקי-תאורה את טנקי האויב, עד שהללו יושמדו על-ידי מחלקת הטנקים.

לכשתיאם את החלטתו ואת תכנית-הפעולה שלו עם מפקד מחלקת הטנקים, קבע מפקד המחלקה את משימת-הקרב לכל אחת מכיתותיו. בכל שלוש הכיתות גרינים היו תת-המקלענים להעריך בקו אחד, כשהרוח בין איש לאיש הוא כ-12—15 מטרים. משימתם היתה: לא להניח ליריב לפרוץ את הקו-הקדמי של מערך-ההגנה, להשמיד את טנקי האויב ברימונים נ"ט, לנתק את הרגלים שלו מן הטנקים, ולהשמידם לפני הקו-הקדמי של ההגנה.

כל כיתה קבלה אקדח-זיקוקין אחד וזיקוקי-תאורה, יורי-הזיקוקין נצטוו להתחיל בהארת השטח שלפניהם עם קבלם את האות על התקרבות האויב התוקף. יורי-הזיקוקין של כיתה א' קיבל הוראה: — לעבור קדימה, למרחק של 300 מ' מעמדות כיתתו, לעמדת תשמוע, ממנה יאזין לנעשה אצל האויב. כשאך תישמע התקרבות הטנקים התוקפים של האויב — יהיה עליו לאותת על כך, על-די שילוח זיקוק אדום לעברם, ולסגת אל עמדות-ההגנה של כיתתו. יורי-הזיקוקין שבמחלקה נערכו לרוחב החזית במרחק 100—120 מ' זה מזה.

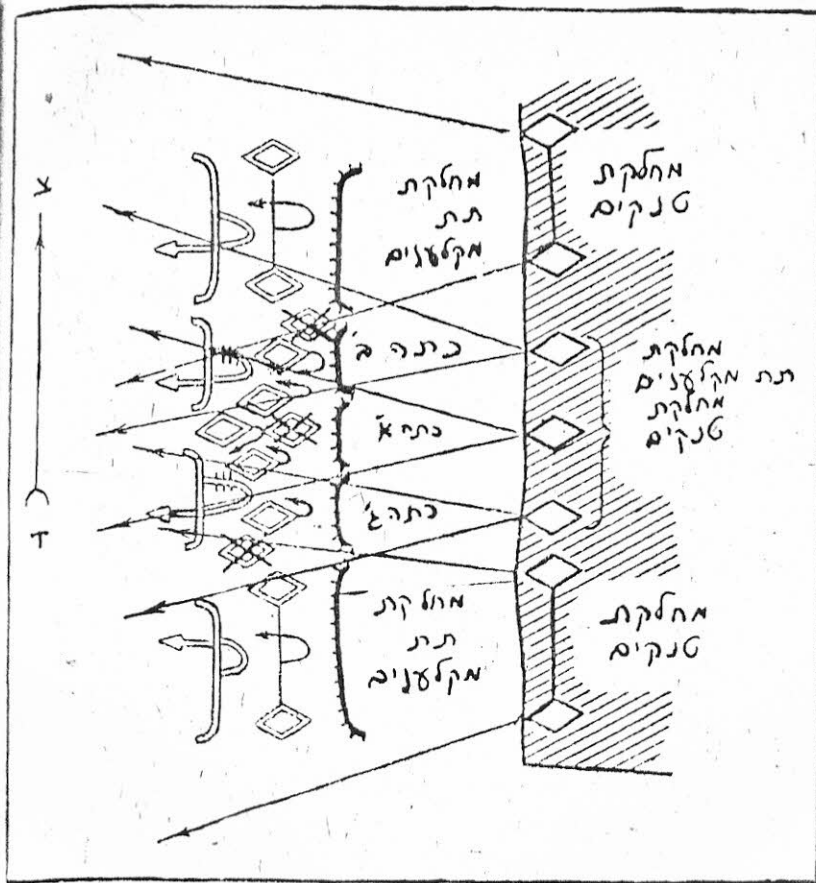
למוצאי היום היתה כבר מחלקת תת-המקלענים מוכנה להתחיל בתנועה אל הגזרה שסומנה לה להערכות להגנה; מפקדי הכיתות קבעו לכל אחד מחייליהם את תפקידו; אנשי הכיתות למדו את משימותיהם ואת פני השטח, הכינו לקראת הקרב את תת-המקלעים ואת הרימונים נגד-אדם ונגד-טנקים.

להדיפת התקפת הטנקים של האויב התכוננה גם מחלקת-הטנקים של הלויטננט יורנסטאיב: הצותים למדו את משימותיהם והכינו את כלי-נשקם של הטנקים לירי-לילה.

עם רדת החשכה נעה מחלקת תת-המקלענים קדימה ונערכה להגנה, בגזרה שצוינה לה באותו סדר שנקבע לפי החלטת מפקד המחלקה. לאחר שאורגנה האבטחה-הצמודה בכיתות, החלו חייליהן לחפור חפירות. **מהלך הקרב**

כבר עברה שעת הצות, כאשר שמע יורי-הזיקוקין של כיתה א' רעש מנועים ואחרי-כן חריקת זחלים. האויב עבר להתקפה ללא הכנה ארטילרית.

משנוכח בהתקרבותם של טנקי אויב, נחן יורי-הזיקוקין אות בזיקוק אדום יורה לעברם — ונסוג לעמדת כיתתו.

פנת הקרב

את שיתוף-הפעולה ביניהן. הוא הקדיש תשומת לב רבה ללימוד המשימה על-ידי אנשי מחלקתו ולהכנתם לפעולות-לילה. לפי החלטת מפקד המחלקה, נערכו בגזרה שנקבעה להגנה הכיתות כדלהלן: באגף הימני — כיתה ב'; במרכז — כיתה א'; באגף השמאלי — כיתה ג'.

משקיבל את החלטתו, ארגן מפקד המחלקה את שיתוף-הפעולה עם מפקד מחלקת הטנקים. הוא נדבר עמו בענין פעולות משותפות להדיפת התקפות הטנקים והרגלים של היריב. כשאך יעבור האויב להתקפה, חייבת מחלקת תת-המקלענים

לכשקיבל מפקד המחלקה אות על הופעת האויב, פקד על מפקדי הכיתות להפסיק את העבודה בהתקנת החפירות, לתפוס את מקומותיהם ולהתכונן להדיפת התקפת הטנקים והרגלים.

תת־המקלענים נערכו להגנה והחלו להקשיב לטרטורים המתקרבים. משהתקרבו הטנקים עד למרחק של כ־400 מ' — פקד מפקד המחלקה להאיר את השטח; לצד מערב עפו בזה אחר זה זיקוקי־תאורה. לאורם הבהיר של הזיקוקים ראו תת־המקלענים שמונה צלליות של כל־ירכב אויבים. בעקבות הטנקים נעו־והתקדמו הרגלים. כדי שלא להנתק מן הרגלים, נעו הטנקים לאט, במהירות של 6–8 ק"מ לשעה.

משהתעופפו בשמים הזיקוקים הפחיתו הטנקים את מהירותם — ופתחו באש. השריונאים הרוסיים החלו לירות לעבר טנקי האויב, כשהללו נמצאו כשלוש־מאות מ' מן הקו הקדמי של מחלקת תת־המקלענים. טנק אחד החל בוער. הלהבה האירה קטע גדול של השטח — ודבר זה הקל על שריונאי מחלקת־הטנקים לנהל אש מכוונת לעבר טנקי האויב. כעבור זמן קצר נתלקחו עוד שני טנקים גרמניים: אחד מהם כ־70 מ' לפני כיתה א', והשני — 30–40 מטרים לפני אגף־הימין של המחלקה. עתה לא היה עוד צורך בזיקוקי־תאורה. להבות הטנקים הבוערים האירו את כל השטח שלפני הקו־הקדמי, לכל אורכו של מערך־ההגנה של מחלקת תת־המקלענים. חמשת טנקי האויב הנותרים הפנו עורף והתרחקו מערבה.

גם התקפת טנקי היריב בקטעי־ההגנה של יחידות־המשנה השכנות, שמשמאל ומימין למחלקת תת־המקלענים, נכשלה.

לאחר ששלושה טנקים עלו באש והנותרים נסוגו, הפסיקו גם הרגלים הגרמנים שעצמתם הגיעה, בערך, עד שתי פלוגות, את הקדמותם — והשתטחו 180–200 מ' לפני הקו הקדמי של מחלקת תת־המקלענים. לשם נסוגו גם קבוצות הרגלים שהתקרבו לפני־כן, יחד עם הטנקים, עד למרחק של 50–70 מ' מן הקו הקדמי של המחלקה.

בין תת־המקלענים לבין הרגלים הגרמנים נתפתח עתה קרב־אש. כדי להכשיל את התקפת הרגלים של היריב, החליט מפקד המחלקה לנצל את אשה של מחלקת הטנקים. רץ שנשלח על־ידי מפקד מחלקת הטנקים הודיע להלזו על החלטתו זו. ועל האות שישמש לקריאת אש הטנקים.

כעבור דקות אחדות החלו עפים לעבר האויב זיקוקים ירוקים. הם נפלו בזה אחר־זה בדיוק בשטח תנוחת הרגלים הגרמנים. בעקבות הזיקוקים הומטרה על הרגלים אש תותחי הטנקים — בפגזי־רסיסים. ההפגזה נמשכה 6–7 דקות. תוך אבדות כבדות החלו הגרמנים לסגת.

מסקנות

1. באופן שתואר כאן הדפה מחלקת תת־המקלענים, — כתוצאה מתכליתיות

ההכנות וההיערכות, את התקפת הטנקים והרגלים של האויב, בעלי העדיפות המספרית.

2. להצלחת קרב־ההגנה סייעו העובדות הבאות: — מחלקת תת־המקלענים ומחלקת הטנקים התכוננו מבעוד־מועד לקרב־ההגנה לילי. המשימה לפעולת־לילה הוטלה עליהן מבעוד יום. עד רדת החשיכה הספיקו חיילי המחלקות ללמוד את פני־השטח, וכן למדו את משימותיהם בהיותם בשטח עצמו; ומפקדי המחלקות הספיקו לארגן את שיתוף־הפעולה ואת סדר־הפיקוד. כל אלה איפשרו לאנשי המחלקות לנהל את קרב־ההגנה בבטחה ובהשכל.

3. בין הדברים המאלפים בקרב זה נמנה ארגון שיתוף־הפעולה בין מחלקת תת־המקלענים לבין מחלקת־טנקים וביצועו, והיו לכך, כפי שיפורט להלן, ביטויים מספר.

4. מחלקת תת־המקלענים תפסה מערך־ההגנה, במרחק 300 מ' לפני הטנקים. ומחלקת־הטנקים ארגנה מערך שלה בפאתה המערבית של נקודת־הישוב. היערכות־הדדית כזו של מחלקת־רגלים ומחלקת־שריון הפועלות יחד בהגנה — היא הנכונה במצבים כאלה, והיא שאיפשרה את הנקיטה באורח־ההגנה התכליתי לגילויי להלן.

5. על הופעת הטנקים והרגלים של האויב בשדה־הקרב ניתן אות על־ידי מחלקת תת־המקלענים. עם התקרבו טנקי האויב אל הקו־הקדמי של המחלקה, החלו יורי־הזיקוקים מאירים את השטח בזיקוקי־תאורה ואילו הטנקים ניהלו כלפי טנקי היריב אש מכוונת.

6. באותו זמן כיונו תת־המקלענים את אשם אל הרגלים הגרמנים מתוך כוונה לנתקם מן הטנקים התוקפים. כתוצאה מן הפעולות המשולבות והמתואמות של מחלקת תת־המקלענים ומחלקת הטנקים, נהדפה התקפת הטנקים הגרמניים, ושלושה מהם אבדו.

7. שיתוף־הפעולה, שאורגן במהירות תוך כדי קרב, בין מפקד מחלקת תת־המקלענים ומפקד מחלקת הטנקים, איפשר להדוף בהצלחה גם את התקפת הרגלים של האויב.

8. חשיבות רבה בהדיפה מוצלחת זו של התקפת הטנקים והרגלים הגרמנים נודעה ליסוד־ההפתעה שבפעולות של מחלקת תת־המקלענים, אשר נערכה להגנה בחשכת הלילה, ובהסתר מן האויב.

מחכמת המלחמה —

היה שוקל ובודק בטרם תצא

סוף־סוף: „חכמת המלחמה“

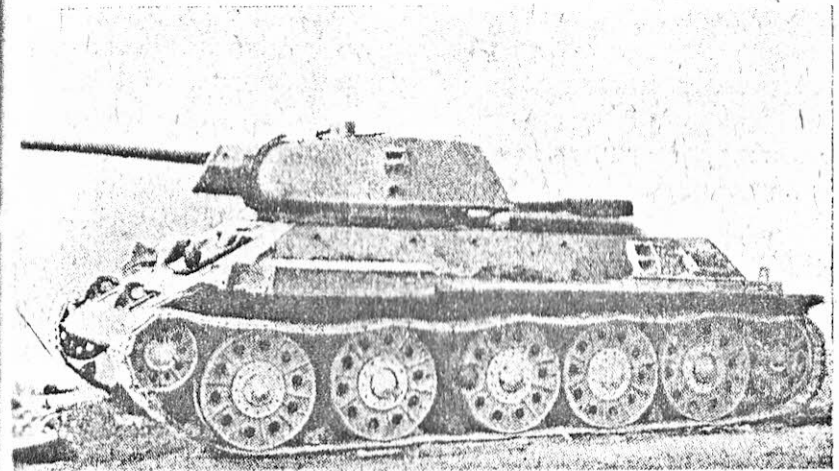
נסיון ההגנה נגד-טנקית בזירת רוסיה

א. מידלדורף

חלק א

הנסיון

בכל המבצעים של מסע-המלחמה ברוסיה היה הטנק הגורם החיוני ביותר, ולכן הפכה שם ההגנה הנ"ט לבעיה החשובה ביותר. גם גרמניה וגם רוסיה קבעו עוד בימי שלום את ייצור הטנקים כאחת מ"נקודות-הכובד" בהזדיינותן. לעומת זאת, היתה ההגנה הנ"ט אצל שתי המעצמות בת חורגת בשטחי התכנון, החימוש והארגון. לא יפלא, לכן, שההגנה הנ"ט של שני הצדדים נכשלה בדרך כלל. הכשלון בלט במיוחד אצל הרוסים בקיץ שנת 1941; בצד הגרמני בלט הכשלון במיוחד עם הופעתו במספרים גדלים והולכים של הטנק הרוסי T-34 השואת מספרי הטנקים שהיו בנמצא בידי שני היריבים יכולה לעזור בהסקת מסקנות בנידון. בתחילת מסע-המלחמה ברוסיה עמדו לרשות צבא-המזרח הגרמני כע-

הטנק הרוסי T-34 חמוש בתותח נ"ט 7.62 ס"מ

ל-3000 טנקים. לעומתם היה מספר הטנקים שבידי הרוסים גדול פי 4-5. עד סוף אוקטובר 1941 אבדו לגרמנים כ-1900 טנקים, אך הייצור מילא בעיקרו של-דבר את החסר. באותו פרק-זמן היו אבדות הרוסים גדולות פי עשרה בערך מאבדות הגרמנים — אך גם התגבורות בטנקים, כתוצאה מהייצור, גדולות היו ביותר. בהשוואה למספרים האמורים; ואף טיבם שופר באופן ניכר, על-ידי הכנסת הטנק מדגם T-34. טנק זה היה אמנם נחות מהטנק מדגם "פנצר 4" — שהיה הטנק הסטנדרטי הגרמני בשנה הראשונה של המלחמה במזרח — וביחוד נחות היה באימון הטכני והטקטי של הצותים, בתוחה ובמכשירים האופטיים; אך, לעומת זאת, היו לו יתרונות כה גדולים בשריון ובכושר מעבר שטחים ללא-דרך, עד שהפך ליריב קשה לעוצבות-השריון הגרמניות; ואילו לעוצבות הרגלים הגרמניות, ולהגנה הנ"ט בכללה, הפך הוא לסיוט ממש.

הטנק הגרמני "פנצ'ר 4", חמוש בתותח נ"ט 7.5 ס"מ

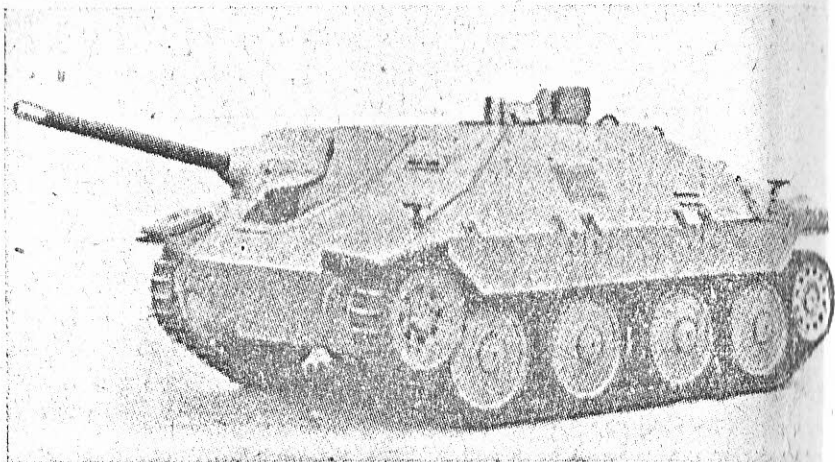
חיל-השריון הגרמני עמד במסע-המזרח בפני עדיפות מספרית גוברת-הולכת של טנקים רוסיים. עדיפות זו נגרמה על ידי מלחמה בחזיתות אחדות, על ידי משלוחי "החכרות-השאל" מארה"ב לרוסיה, וכן על ידי אבדות כבדות בתנועות-הנסיגה הגדולות. כתוצאה מכך, בתחילת מאי 1943, אחרי גמר קרבות-

בספרות־הצבאית שלאחר המלחמה, אגב הנסיונות להפקת לקחים מהנסיון השלילי בתחום ההגנה הנ"ט, מוצאים לעתים קרובות את המסקנה הבאה: "דומה כי מלחמת־העולם השניה הוכיחה, שיש צורך בטנק כדי להלחם בטנק".

איך איש חולק על כך שהטנק הוא האמצעי היעיל ביותר נגד טנק, אך נשאלת השאלה: האם בכל המקרים הוא אף האמצעי הנכון?

בכל אורח־קרב התקפי נגד אויב בעל שריון רב — הטנק הוא כעת היחיד הבא־בחשבון ככלי־נשק המקנה את היכולת לתקוף בהצלחה. אך יחד עם זה הוכיחה מלחמת־העולם השניה, בכל שלביה, שצבא הנאלץ לעבור להגנה אסטרטגית עוד יקונן קשות, אם לא תעמוד לרשותו, בצד חיל־שריון משלו, גם הגנה נ"ט חזקה.

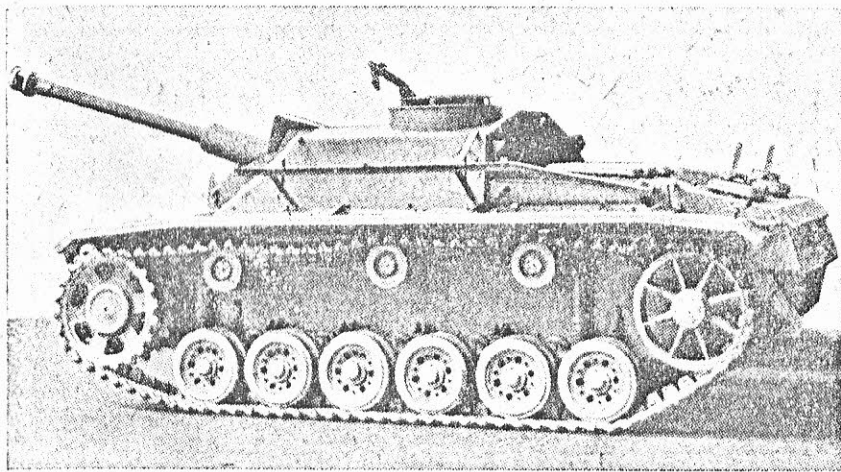
ברם, שאלת ההגנה הנ"ט הופכת לשאלה בוערת דוקא כאשר — בהתאם למוסבר לעיל — ההכרח הוא לא להלחם בטנק אחד נגד טנק אחד של האויב, אלא כאשר טנק אחד נאלץ לעמוד מול עדיפות של 10 טנקי אויב, או יותר מזה. אך לא רק במצב התגוננות אסטרטגית יש להניח שיווצר יחס־מספרי כה קשה, כי אם גם בכלל בקרבות זמנור־אנו, רבי התהפוכות, והנעים אנה ואנה, יש להביאו תמיד בחשבון — ולו גם בתחומי זמן ומרחב מוגבלים, כל נסיון להטיל על חיל השריון משימות הגנה נ"ט, גורם על־כן לפיצולו טפי־טפין של אותו כוח־לוחם, אשר ערכו רב ביותר, יהיה זה משגה־שביסוד, אם יבזבזו נשק יקר

משחית־טנקים גרמני, מימי מלחמת העולם השניה

הנסיגה ארוכי הטוח, שבאו כתוצאה ממפלת סטלינגרד, נמצאו בכל חזית־המזרח לצורך תפעול מבצעי רק 1621 טנקים גרמניים — שאף מהם נמצאו 501 בדרגיי הבדק המתבצעים בקרבת־החזית. מהם היו רק 100 טנקים מטיפוס „טייגר“ („פנצר 6“). יתר הטנקים היו מחציתם, בערך, מדגם „פנצר 3“ — ומחציתם מדגם „פנצר 4“. ארבעה שבועות לאחר־מכן עלה אמנם מספר הטנקים שוב ל־3032; אך אף פעם במשך השנים הבאות לא הגיעו מספרם ליחס שיהיה נוח יותר מ־7:1 למספר הטנקים הרוסיים. מענין לציין בהקשר זה את הסך־הכל של הייצור אצל שני היריבים במערכת־המזרח: גרמניה יצרה החל ב־1.1.1941 ועד סוף המלחמה כ־25,000 טנקים — לעומת זאת יצאו 150,000 טנקים מבתי־החרושת ברוסיה.

במסיבות אלה יכלה ההנהגה הרוסית להרשות לעצמה להזניח את ההגנה הנ"ט שלה, לפחות מבחינת הציוד; הרי האמצעי היעיל ביותר להגנה מפני שריון־אויב הוא בכל־זאת הטנק עצמו. לא כך היה הדבר אצל הגרמנים. בתזית־המזרח פעלו במשך ארבע שנות מלחמת־המזרח בממוצע כ־30 דיביזיות משוריינות וממונעות ו־120 עד 140 דיביזיות־רגלים. אפילו לעוצבות השריון היו קשיים גדולים בהדיפת התקפות המוניות של טנקים רוסיים; ואילו בקרבות של דיביזיות־הרגלים התבלטה בכל שנות מערכת־המזרח העובדה של הגנה נ"ט בלתי מספקת — במידה אשר הביאה להכרעה־לרעה בקרבות.

תותח־סער גרמני מימי מלחמת העולם השניה.

כשלד ל"חזיתות נ"ט";

כארטילריה מתנייעת.

הגם שלפעמים הופעלו טנקים בנפרד, הרי בדרך כלל לא נכשלו הרוסים במשיגה של פיצול כוח-הטנקים; אלא שעד לשנת 1943, בערך, היו עדיין שיטותיהם לניהוג עוצבות-שריון גדולות לקויות. מאוחר יותר, וביחוד במערכות הגדולות של שנת 1945, עמדו הם על מלוא-הגובה, הן מבחינה אופרטיבית והן מבחינה טקטית. הרוסים ידעו ליישם לתנאים-הם את אורח-ההתקפה הגרמני המשולב, המבוסס על שיתוף-פעולה טנקים-נושאי-גייסות-משוריינים. את מקום עוצמת-הקרבות, והמהירות, של נושאי-הגייסות-המשוריינים מילאו אצלם המוני חייליהם. כך, ניהלו הם התקפות משולבות של טנקים וחיל-רגלים בחמישה גלים, הבאים בזה אחר זה. הללו היו ערוכים בשני דרגים של טנקים, שלפני כל אחד מהם, ומאחוריו, נמצא דרג-רגלים — כלומר, בסך הכל, שני דרגי טנקים ושלושה דרגי רגלים. על ידי אורח-ההתקפה זה ניתן פתרון-מופת להשגת הצלחה בביצוע ההתקפות בתנאי הלחימה של זמננו, והוא:

הונת ההתקפה מהעומק — ושיתוף-פעולה הדוק של טנקים עם הרגלים הנלויים.

בטקטיקה זו היתה, בין היתר, גם משום התשובה לאמצעי-ההגנה-הנ"ט בטוח-הקצר של הגרמנים — ה"פאנצרפאוסט" ("אגרוף-השריון") ו"האופנרור" ("צנור-התנור", מעין "בווקה" גרמנית) — שיעילותם, החל ב-1944, גברה והלכה. העקרונות הרוסיים לתפעול טנקים ניכרים גם מתוך אופן חלוקת הטנקים לטוגייה-עוצבות השונים. כך, בתחילת שנת 1945, היו בנמצא כ-30.000 טנקים רוסיים. כפי הנראה היו הם מחולקים כדלקמן: כ-10.000 טנקים —

ה"פאנצרפאוסט" — "אגרוף-השריון"

קורפוס-טנקים¹ ועוצבות-טנקים עצמאיות אחרות, שמספרם היה כ-70; וכ-20.000 טנקים — ב-400 דיביות-הרגלים הן לסיוע ישיר לרגלים (לפי הנוהג של "תותח-הסער" — או טנקי-התובה — הגרמניים), והן להגנה נ"ט, וכן כארטילריה מתנייעת.

2. קורפוס-הטנקים הרוסי היה זהה בערך עם דיביות-השריון הגרמנית.

זה לצרכי הגנה נ"ט טקטית. צבא אשר יהיה נאלץ, משום שאין לו כל-י-נשק נ"ט מספיקים, להגן בטנקים על חיל-הרגלים שלו מפני טנקים של האויב — יהיה ממילא אנוס לפצל את כוחות-השריון שלו במידה רבה, פיצול מרחיק-לכת — ולהוציא על ידי כך מידו את אמצעי-הלחימה רב-הערך ביותר אשר לו. פתרון כזה של בעיית ההגנה הנ"ט יבוא אפוא על חשבון אותו חיל המבוא הכרעה ונצחון.

נסיון מלחמת-העולם השניה מוכיח שכלי-הנשק, המכשירים והאמצעים המשמשים להגנה נ"ט, חייבים להיות זולים עד כדי כך שניתן יהיה לייצרם בייצור המוני מבלי להכביד באופן ניכר על הפוטנציאל המלחמתי — וכן עליהם להיות קלים במידה כזו, שניתן יהיה להפעילם הפעלה המונית בכל החילות מבלי לגרוע על ידי כך מעצמת-הלחימה היסודית של כל-אחד מהם. מן-הראוי להזכר בכך שגרמניה פתחה את מסע-רוסיה עם מספר טנקים שעלה רק במעט על 3.500 — והשיגה באמצעותם הצלחות אופרטיביות גדולות. אם נשווה את המספר הקטן הזה להיקף ייצורם של טנקים בעולם כיום, נוכל להניח שתפקיד הטנק באורח-המלחמה העתיד יהיה נכבד עוד יותר. אל-לנו להגיע לכלל-טעות בשל חוסר-האונים של הטנק בשלב השני של המלחמה בקוריאה: — "ארץ של גיאיות, שבהם אי-אפשר לפרוס כלפי החזית יותר מטנק אחד", כדברי מפקד-שריון אמריקאי, מישורי אירופה הם מרחב-הפעלה אידיאלי לארמיות-שריון בהיקף אשר מלחמת-העולם השניה לא ידעה כמותו. עובדה בלתי-מעורערת זו מחד גיסא והלקח של מלחמת העולם השניה וביחוד של מסע-המזרח, מאידך גיסא — מחייבים לכן שניהם, בקול נגיד-ומצוה, נקיטת אמצעי הגנה נ"ט במחידים בלתי-רגילים.

א. אורח-הלחימה של טנקים רוסיים

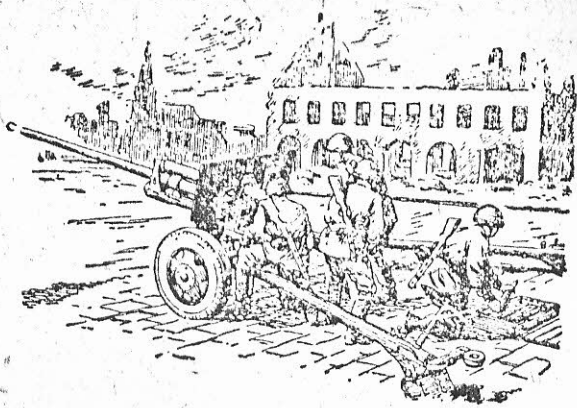
דיעת תכונותיו ואורח-לחימתו של חיל-השריון, היריב הוא הבסיס לכל גקיתה באמצעי ההגנה נ"ט שלך-אתה, וכאן יש להשתחרר, במלוא-ההכרה, מאותם עיקרים הנהוגים והשולטים בחיל-השריון שלך.

חיל-השריון הרוסי של מלחמת-העולם השניה היה מבחינה מספרית חיל-השריון החזק ביותר בעולם. החל בסתיו שנת 1941 גברה והלכה עדיפותו המספרית עד כדי כך, שהנהגתה של רוסיה יכלה להרשות לעצמה להפעיל את הטנקים בכל מיני משימות שניתן בכלל להעלותן-על-הדעת.

אורח-התפעול היו:

- במסגרת קורפוסים, או בריגדות, של טנקים, שהופעלו למבצעים אופרטיביים;
- כליווי לחיל-רגלים;

1. על עצם מושג זה, של "חזיתות נ"ט", עוד ידובר לחד.

תותח נ"ט רוסי בן 57 מ"מ, ממלחמת העולם השנייה.

למתן אש (בגלל הצורך להפריד את התותח מן הרכב הגורר ולהציבו לירי — ואח"כ שוב לחברו, לצורך תנועה); והם היו זקוקים לצוותים גדולים, שנאלצו להלחם ללא מגן-שריון.

נסיון מלחמת-העולם השנייה הוכיח באופן חד-משמעי שהתותח הנ"ט הגרור לא היה מסוגל להדביק את התפתחותו הנמשכת של הטנק. אין הוא עונה כלל על דרישותיו של אורח לחימה נייד בן זמננו — ולכן לא יכירונו מקומו בצידום של גייסות חדישים.

(ב) תותחים ללא-רתע

התותח הקל ללא-רתע היה צריך להביא אתו את המוצא מן המבוי הסתום. אך בשלהי מלחמת-העולם השנייה לא היו עדיין תותחים אלה ראויים לשימוש בשדה הקרב. גם כיום מוגבלת שמישותם הטקטית במידה רבה על-ידי רשף הגזים הנפלטים לאחור, הנראה למרוחק, על-ידי העשן החזק הנוצר עם היריה ועל-ידי צליל הנפץ האופייני שהיא משמיעה.

במידה שיצליחו לצמצם את המגרעות האלו ולהגיע לדיוק פגיעה עד לטוח של 1000 מטר, יתכן בהחלט שעל ידי תותחים-קלים כאלה תפתר בעית ההגנה מפני טנקים בטווחי-הירי המכריעים שבין 300 ל-1000 מטר.

(ג) נשק נ"ט קצר-טוח

הפגיעות הרבות בטנקים שפגע הצבא הגרמני במלחמת העולם באמצעות כלי-נשק נ"ט קצרי-טוח, מדברות בעד עצמן. בחלק לא-רוב הושגו פגיעות אלה

אופיינית במיוחד לאופן הפעלת טנקים על ידי הרוסים בשנתיים האחרונות של המלחמה היא הנקיטה בעקרון של שיתוף-הפעולה עם חיל-הרגלים הצמוד אל הטנקים במהדוק. בנקטם באורח-הפעולה זה שאפו תמיד הרוסים לתקוף בגל-טנקים לפנים, בכל שטח, פרט ליערות ולשטח מכוסה שהגו רע-לתצפית במיוחד.

במרדף חולק חיל הרגלים הנלוו לכיתות-כיתות, להסעה על טנקים. המשכת הרדיפה גם בלילה היתה בגדר כלל. בלתי-נעימה במיוחד היתה הפעלת הטנקים הרוסיים כארטילריה מתנייעת. בפעלם במשימה כזו נהגו הם לירות מטוחים רחוקים (בהם נמנע סיכון מהם-עצמם), בכינון ישר, תוך ניצול מושכל של המחפות בשטח. בהגיחם-והעלמם, שוב ושוב, חי-שמהר — נהגו הם להדביר כך קו-נשק אחד אחרי השני.

ב. הגנה נ"ט של כל הגייסות

העקרונות הטקטיים של ההגנה הנ"ט של כל הגייסות תלויים במידה רבה בשלב בו נמצאת ההתפתחות הטכנית. הכרחי לכן, לקבוע, קודם כל, בקוים כלליים, מה היו הלקחים ה"חיוניים" הטכניים בתחום הכלים הנ"ט לפני המלחמה ובמהלכה.

(1) כלי נשק ואמצעים

(א) כלי הנשק ה"קלטי" להגנה נ"ט — התותח הנ"ט (הנגרר) התותחים הנ"ט גרורי המנוע, שפותחו בתקופה שלפני המלחמה, היו בעלי הקוטר 37 ו-50 מ"מ, וענו על הדרישות שהיו קיימות אז לגבי כושר החדירה, המשקל ונומדי-המבנה; אך עם תחילת המלחמה הקדימה התפתחות הטנק במהירות את התפתחות התותחים הנ"ט. עובים של דפנות השריון, שגדל והלך, והשיפועים שניתנו לשריון הטנקים, אילצו את התותחים הנ"ט ללכת בדרך התפתחות שהובילה למבוי סתום: הגדלת הקוטרים מ-37 עד ל-88 מ"מ גרבה להגדלת המשקל של התותח מחצי טון לארבעה וחצי טון. התוצאה היתה כלי נשק שמבחינה טקטית לא היה בר שימוש.

ככדי להשיג כוח-חדירה ודיוק-פגיעה מוגברים, היה צורך להגדיל את מהירות-הלוע. הגדלה זו הצריכה הארכת הקנה ממטר וחצי לששה וחצי מטר — וכתוצאה מזה שוב סבלה שמישותם הטקטית של הכלים.

התפתחות התחמושת בעלת המטען-החלול חייבה הקטנת מהירות-התעופה של הפגז — ודבר זה הביא לידי דיוק-פגיעה בלתי מספיק. יתר על כן, התותחים הנ"ט (הגרורים), על כלי-הרכב הגוררים הגדולים והבלתי משוריינים שלהם כמעט ולא יכלו להתנועע בשדה הקרב. זמן רב מדי נדרש להם בשביל ההכנה

של 200—300 מטר; אך אסור, שכתוצאה מכך יוגדל במידה ניכרת משקלו של כלי הנשק.

(ד) תותח-מתנייע נ"ט, תותח-סער ("טנק-תובה") ומשחית-טנקים תותחים מתנייעים נ"ט הנם תותחים נ"ט שהורכבו על שלדות טנקים. הם מוגנים בפני רסיסי-פגזים בשריון בחזית ובצדדים; הנם בעלי תא-לחימה בלתי-מכוסה וכושר הציוד של תותחיהם מוגבל. כאשר טנקי-אויב הופיעו בהמונים, יכן בקרבות שריון שהתנהלו תוך תנועת שני הצדדים במקביל, נועד לרכב זה לרוב תפקיד אומלל, הסיבה לכך היתה נעוצה במבנם הגבוה מאד, בשריונם החלש ובמגרעות הטכניות של מערכת ההסעה.

טנקי-תובה ומשחיתי-טנקים הם כלירכב משוריינים-בלואם, בעלי כושר-מעבר בשטחי לא-דרך, ואשר להם שריון חזק בחזית, תא לחימה סגור ללא צריח, ותותח רב-עוצמה. הם הוכיחו עצמם כנשק נייד היוצר נקודות-כובד, הן בהתקפה והן בהגנה, ובהשגחה. מגבלותיהם היו: כושר-ציוד מועט של כלי-הירי ופגיעות בקרבות בטוחים-קצרים. מאחר והוצאות הייצור וההחזקה שלהם כמעט ולא נפלו מאלה של הטנקים, לא ניתן היה לאזן באמצעותם במידה ניכרת את יחסי-הכוחות המספריים השליליים עם שריון היריב. עם כל הצלחה תיהם, היו מצויים במספר מועט עד שלא יכלו להשפיע באופן מכריע על מצב ההגנה הנ"ט.

חסרה להם אותה תכונה מכרעת הדרושה כדי להפכם ל"קלף הכרעה" אמיתי בידי הצד הנחות מבחינה חמרית: — הם לא היו אמצעי-הגנה המוני וזול.

(ה) ארטילריה וארטילריה נ"מ

בימי שלום נהגה הארטילריה של כל המעצמות לעמוד פחות או יותר בן הצד בענין ההגנה הנ"ט — פרט לברית המועצות, שם היתה ההגנה הנ"ט נתונה בידי חיל הארטילריה.

הצעד המכריע אצל הגרמנים שמנע בעד שילובה הבלתי-אמצעי של הארטי-לריה במערכת ההגנה הנ"ט הטקטית בא עם ביטולו של תותח השדה בן 75 המ"מ. הנהגת הוביצר-השדה הקל בן 105 המ"מ, הנהגת-התחמושת בעלת המטען-החלול אפשרה לארטילריה להתגונן ביתר יעילות נגד טנקים מתוך עמדות האש שלה. לכן זכתה הארטילריה לעתים קרובות להצלחות ניכרות בלחמת נ"ט, תוך שימוש בירי בכינון-ישרי. לעומת זאת, הלחמה נגד טנקים בירי בכינון-עקיף — אינה בגדר אמצעי מכריע בהגנה הנ"ט. תפקידה המכריע, בשעת התקפות טנקים על האויב, הוא להפריד את חיל הרגלים של האויב מהטנקים שלו — כתנאי קודם חיוני ליצירת אפשרויות ללחמה נ"ט של המתגונן, המתנהלת מטוח-קרוב. התותח הנ"מ בן 88 המ"מ הוכיח עצמו כנשק נ"ט ארך-טווח בזכות דיוק

על ידי מוקשים, רימוני יד ומטענים חלולים שהודבקו אל דפנות הטנקים. אך בחלקן המכריע הושגו בזכות ה"פנצראוסט" ("אגרוף השריון"); אלא שלכלי-נשק זה היו אמצעי כיוון גסים בלבד, ופיוורו היה רב — ועל כן היו לו סיכויי פגיעה רק בטוחים הקטנים מ-80 מטר. התכונות הבליסטיות והטכניות של רימון הרובה הנ"ט (שנורה מתוך "גביע" שהורכב על הרובה) לא היו טובות יותר, נוסף לה — ובנגוד ל"פנצראוסט" — לא היתה לרימון הנ"ט, לאחר חדרו לתוך הטנק, אלא השפעה מועטת בלבד. לכן הופעל נשק נ"ט זה רק לעתים רחוקות.

רובה נ"ט רוסי, בפעולה נגד טנקים גרמניים

עובדות אלה מוכיחות אמנם אומץ לב רב מצד חיילי כל החילות שלחמו בקרב-מקרוב נגד טנקי היריב; אך אין להגיע בגלל זה להערכת יתר של אפשרויות הלחמה הנ"ט בטוח-קרוב. הוכחה לכך תשמשי הירידה המבהילה של הצלחות בחיסול טנקים שהחלה בערך בינואר שנת 1945, משפיתח חיל השריון הרוסי שיטת הגנה על ידי יצירת חגורת-אבטחה של רגלים בקוטר של 100—200 מטר מסביב לטנקים. מעתה היתה לחמת נ"ט בטוח-קרוב כמעט בלתי אפשרית. פרט לאותם סוגי-שטח בהם מצויות היו אפשרויות-מסתור נוחות-במיוחד לציודי הטנקים.

המסקנה ההכרחית מנסיונות אלה היא כי נשק נ"ט לטוח קצר, בכדי שיהיה ברי-שימוש, צריך להיות לא רק בעל גובה מועט בהיותו מוצב לירי, וכוכר-חדירה ומחץ-פגיעה מספיקים, אלא גם זקוק הוא לדיוק-פגיעה אף בטוחים

(ז) מכשולים ומוקשים

מכשולים נ"ט מכל הסוגים (תעלות נ"ט, מצוקים מלאכותיים, מקוי מים, מחסומי-דרכים, שדות מוקשים) נחשבו במלחמת-העולם השניה ל"אמצעים מכויבים". אך יש לזכור שהרי גם כל ביצורי-הקבע, וכן כל ביצורי השדה הקלים, שהותקנו לשימוש ממושך, לא עמדו כמצופה מהם — כי בכל מקרה היה התוקף עדיף יותר-מדי, הן במספרו והן בצידו. מכל מקום, לא הגנו בריצנות לא על קו מזיינו ולא על "חומת המערב". הסיבה לכך כי נכשלו-לכאורה היתה נעוצה לא כל כך בחולשות הטכניות כאשר בחולשתו של הכוח-המגן; שהרי "עמדות הגנה אינן מתגוננות מאליהן".

כהוכחה נגדית תצויינה עמדות ההגנה הרוסיות ב"קשת-קורסק". שם, בתקצו" ביולי 1943 עוצבות התקפה גרמניות חמושות היטב, תפקיד גדול במסיבות שהביאו לכך מילאו התעלות הנ"ט ושדות המוקשים של הרוסים.

אין לצפות שמכשולים נ"ט יתרמו להגנה נ"ט יותר מאשר חיוק מסוים והקלת-מה של תפקיד המגינים. אם יעלה בידי המכשולים הנ"ט לכוון את התקפת הטנקים של האויב לכוון מסוים, ל"תעל" אותה או לפחות, לאלץ את האויב לנהוג במתינות ובזהירות בהתקדמותו — הרי הושג הרבה, וההשקעה הצדיקה עצמה.

סיכום

(1) דרישות הימושיות טכניות

הדרישות הבאות לגבי המשך-פיתוחו של הנשק הנ"ט נובעות מנסיון מלחמת-העולם השניה. הגורם המכריע הוא שמישותם הטקטית של כלי נשק אלה, אם זו פגומה, אין כל תכלית מעשית אף לפתרון הטכני המוצלח ביותר. אין טעם לדרוש מכלי-נשק מסוים את כל המעלות, חייבים להגיע לפתרון של פשרה, לטובת "נקודת-כובד" מסוימת באפשרויות השימוש באותו כלי-נשק, תוך ויתור-ביודעין על תכונות מסוימות. כך, לדוגמה, יש להשלים עם טווח מוגבל של נשק נ"ט המיועד להפעלה בחלק הקדמי של המערך — על מנת שניתן יהיה לשמור על גובה ומשקל מועטים. כמו כן, כדי שאפשר יהיה להמנע מהצגת דרישות מוגזמות לכושר החדירה של הכלי, יש לוותר מראש על חדירה במקומות שריונם כבד-ביותר. והרי מקומות אלה הם לרוב רק חלק קטן של שטח המטרה; ואותה הגברה כל עוצמת-הכלי, שתידרש בשביל הבקעתם של מקומות אלה, תגרור אחריה גם גבולות ניכרות נוספות.

לאורי-ההנחות העקרוניות שפורטו לעיל, ניתן להציע שני סוגי-יסוד של

נשק נ"ט.

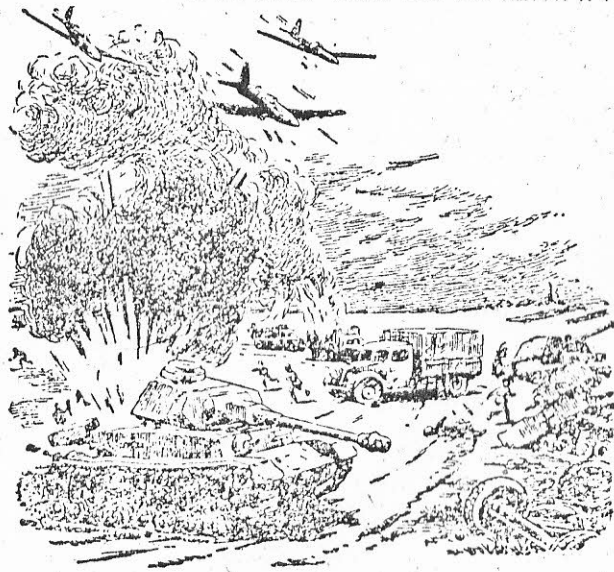
הפגיעה וכושר החדירה שלו. אכן, בגלל גודלו זקוק היה לשדה-אש של 1000 מטר לפחות. ואף יותר מזה — שדוגמתו ניתן למצוא רק בשטח פתוח שאינו גלי ביותר. משאר הבחינות, כל מה שנאמר לעיל לגבי תותחי נ"ט גרושים חל גם עליו, תוך שנוייה-מה, בהתאם לנתוניו.

(ו) לחמה נ"ט מן האויר

לפי נסיון מלחמת-העולם השניה, מסוגל חיל האויר לחחום בטנקים הן במישרין והן בעקיפין. בצד הגרמנים התמחו טייסות מספר, שנועדו לקרב מטוסי קצרים, ב"פיצוח טנקים", והגיעו להישגים ניכרים בהשמדת טנקים. אורח לחימה זה מציג דרישות גבוהות באופן בלתי רגיל, הן לגבי הטייסים והן לגבי המטוסים. הוא מותנה בדרך כלל בעליונות אווירית, וזקוק גם לתנאים אוויריים-טקטיים אחרים.

מהלך פלישת בעלות-הברית למערב אירופה הוכיח בעליל עד כמה עשויות התקפות עקיפות של חיל-האויר להביא לשיתוק השריון — על ידי מניעת כל תנועה אופרטיבית וטקטית לאור היום ועל ידי שיבוש מוחלט של ההספקה.

חיל האויר הוא ה"זרוע הארוכה" בלחמה נגד טנקים; ובתנאים מתאימים — הרי הוא חוליה חשובה בשרשרת אמצעי-ההגנה הנ"ט.

אווירית-סער רוסית תוקפת ריכוז טנקים ורכב של הגרמנים.

כלי זה מיועד להפעלה בחלק הקדמי של עמדות חיל-הרגלים בעוצמת
חיל-הרגלים משורין בגודלים נ"ט דביזיוניים. טוח-הירי התכליתי (לשגיעה
מדויקת) נגד הטנק הסטנדרטי הוא עד 1000 מטר. נחוץ כי יובל על גבי רכב
בעל שריון קל, בעל מבנה נמוך, וכושר-מעבר רב. משקל הרכב, כולל התותח
ללא-רתע, אסור שיעלה על 3 טון. צריך שניתן יהיה להפעילו הן על-גבי הרכב
הן מתוך עמדות אש מוסתרות, והן מהקרקע, כלומר לאחר שהורד מרכבו. מכנהו
חייב להיות נמוך וקל עד-כדי-כך, שצותו יהיה מסוגל לטלטלו בכוחו-הוא. ככל
סוג של שטח. אסור שהתותח ללא רתע יגלה עצמו בשעת ירי על ידי תופעות
הלואי של יריתו.

(ב) משחיתי טנקים

הללו מיועדים להפעלה ב"נקודת-הכובד" של הלוחמה הנ"ט האופרטיבית.
דרוש להם חימוש חזק-במיוחד, שביכולתו לחדור את שריונו של כל טנק כבד
של האויב. אף כשהלו נמצא עדיין מחוץ לטוח האש-התכליתית של תותחו
משחית-טנקים זקוק לשריון חזק בחזית, ולשם כך אפשר לותר על צריח; וייתכן
אפילו שלא יהיה מנוס גם מהחלשת שריון-הצדדים.

(3) בשלבים מאוחרים-יותר של התפתחות האמצעים הנ"ט ניתן יהיה בודאי
להחליף את התותח הקל בטיילים נגד-טנקיים מונחים. כיסוד להצבת התותח
ולהקמת השריון תתאמנה שלדות טנקים. כפתרון-מעבר יכולות לשמש לכך
לעתים גם שלדות של דגמים מיושנים, אך בתנאי שכושר התנועה שלהם יעמד
עדיין על מלוא הרמה הטכנית הדרושה.

כנשק נ"ט לטוח קרוב אפשר להציע את שני הכלים הבאים:

מטול מטיפוס "בווקה", אשר בו יש לצייד את כל החילות להגנה-עצמית
נ"ט. הכרחי להגביר את טוח הפגיעה התכליתית בטנק, בשעת תנועה אלכסונית
עד ל-150 מטר, ולמטרות-משוריינות אחרות — עד ל-300 מטר. אסור להגדיל
את ממדי כלי-הנשק, יש להגדיל ככל האפשר את גובה הכלי בהיותו מוצב לירי
וכן את גובה מסלול-התעופה של אישור.

רומון-רובה, אשר בו יש לחמש רובאים, ואולי גם חילות אחרים רבים
ככל האפשר. הוא ישמש אמצעי-ההגנה המוני קל-משקל ושאינו-מתגלה. הכרחי
להשיג בשבילו טוח ירי-מדויק עד 200 מטר, תוך הגברת תוצאות-הפגיעה לגבי
הצות והתקניו הפנימיים של הטנק. באם תימשך התפתחותו של נשק זה
ייתכן ורימון-הרובה יהיה עדיף על ה"בווקה" באם זו תישאר מסורבלת, וכתגלה
תוך כדי הצבה-לירי, ועם הירי עצמו.

(2) מספר כלי-הנשק הדרושים וחלוקתם

חותחים נ"ט

בכדי לקבוע את מספרי כלי-הנשק הדרושים, ואת חלוקתם, יש להתבסס
על התנאים הטקטיים הבאים:

- רוחב החזית, שבדרך-כלל תגן עליה עוצבה או יחידה בת גודל מסוים.
- מספרי הטנקים שעשוי האויב להפעיל בקטע כזה, לפי אורח-הלחימה
הנהוג. יש להניח שבאותם תואי-קרקע האופייניים לשטחים אירופיים יהיה הטוח
היעיל של תותח נ"ט, בממוצע, בין 500 ל-700 מטר. הנחה שניה היא כי רצוי
יעל כל חלקה תוכל להיות מכוונת אש חופפת של לפחות 3 תותחים — דבר
שאותו ניתן להשיג על ידי הצבת תותחים למתן אש אוגפת, וכן על ידי עריכתם
במדורג לעומק. אם גם נביא בחשבון את הגבלת שדות-האש על ידי תואי-השטח
(ועל ידי מסלול-התעופה הנמוך, השטוח, של תותחים נ"ט) הרי מספר התותחים
הנ"ט הדרוש להגנת הגייסות יהיה כ-20 תותחים לק"מ חזית לכל-הפתות. באם
רוחב גיזרה-דיביזיונית יהיה 10 ק"מ, הרי פירושו של דבר 200 תותחים נ"ט
לדיביזיה. לעומת זאת, אם נרצה להתבסס על מספר הטנקים של האויב, יהיה
עלינו להניח "מספר ממוצע" סביר, ולא את המספר המכסימאלי. יהיה זה בניגוד
נמור לכל העקרונות בניהוג-הגייסות אם נרצה ל"רווח" את הגייסות עד-כדי-כך
בנשק נ"ט, שיוכלו בכוחות-עצמם לעמוד בפני התקפת טנקים בכל עוצמה שהיא.
אם נלך בדרך זו — הרי מאות תותחים נ"ט יעמדו ללא שימוש באותן חלקות-
חזית שלא הותקפו בעוד שבגזרות בהן יערוך היריב התקפות-טנקים רבות-עוצמה,
היו תותחים אלה חסרים במקום ההכרעה.

על סמך נסיון השנתיים האחרונות של מלחמת-העולם השניה, יש
יראה התקפת-טנקים בצפיפות-טקטית של 200 טנק לק"מ-חזית כ,התקפה בעוצמה
רבה. ואילו כ,התקפה תקינה" תחשב התקפה, נאמר, של 3 דיביזיות-רגלים,
הברשיות 200—250 טנקים בגורת-חזית ברוחב של 10 ק"מ. במקרה זה, מול
200—250 טנקים של היריב-התוקף יעמדו 200 תותחים נ"ט — ואתם בודאי
80—70 טנקים של המתגונן. יחס-יכוחות, אלה הוכיחו עצמם כמספיקים בכל
קרבות-ההגנה המוצלחים בחזית-המזרח.

היתחים נ"ט הם אמצעי-לחימה המוני וזול-יחסית ובהתאם לתכונתם זו
יש יעצב את דגמיהם, לארגן אותם ביחידות — ולקבוע את תפעולם. אסור
למחייב-יצורו של תותח נ"ט יעלה על 5% ממחירו של טנק! אך כל חסכון
על-השבון מספר התותחים הנ"ט יהיה בהחלט בגדר משגה לא יכופר. אשר

לעתיד — כבר צוין לעיל שיתכן ויהיה זה תכליתי להחליף ככלי האפשר את התותחים הנ"ט בטילים נ"ט מונחים.

נשק נ"ט קצר-טוח לרגלים

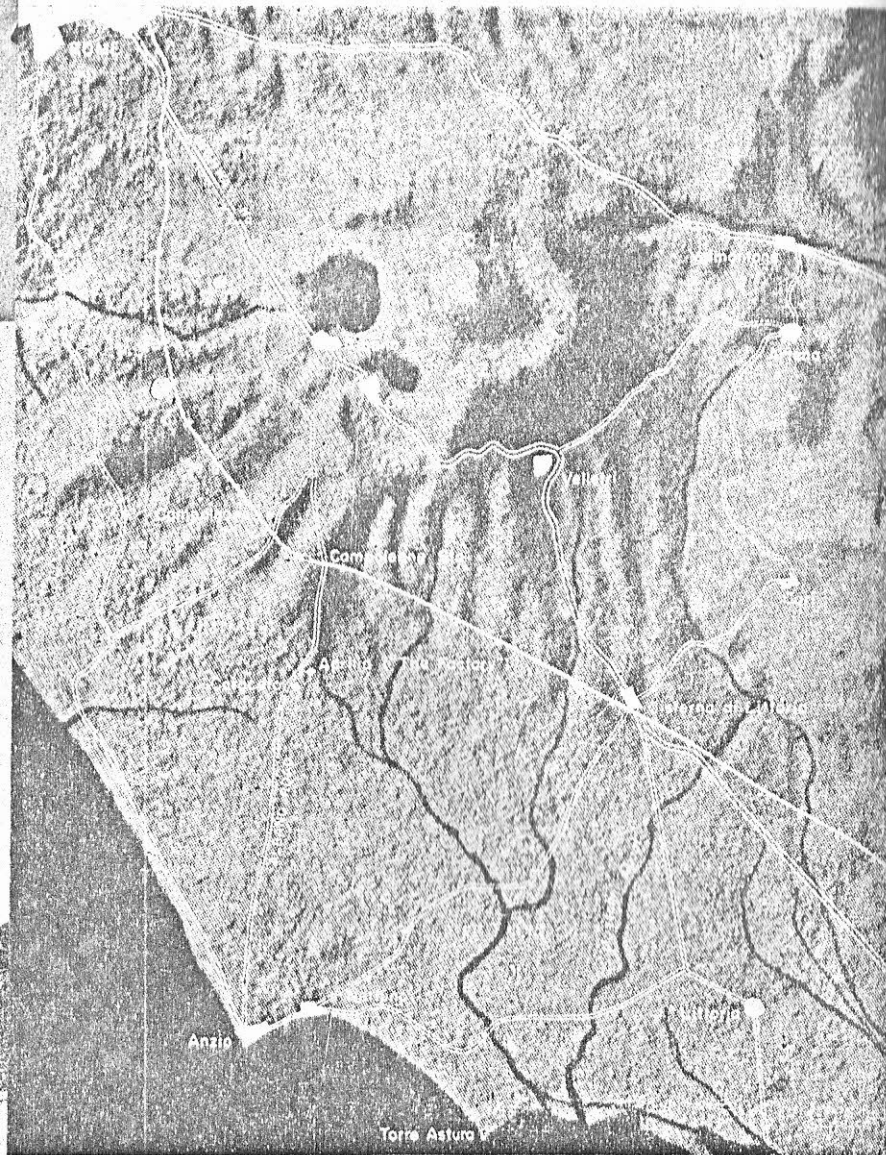
„הבזוקה“ — היא נשק-היסוד הנ"ט של חיל הרגלים, אשר יופעל בנקודות-הכובד של הקרב בטוח-קרוב. דרושה לפחות חוליה נ"ט אחת בכל מחלקה, שתהיה מצוידת בשני קנים (מוטב — בשלושה). נוסף לזה דרושות גם חוליות כאלו בכל מפקדת פלוגה, בכל מפקדת גדוד וכן במפקדות של יחידות ועוצבות מכל החילות. רימון-הרובה הכרחי — כאמצעי המוני וקל להגנה בפני טנקים — בראש וראשונה — לכל יחידות-המשנה של חיל-הרגלים הנמצאת באיזור פעולות-הקרב. יש לשאוף לכך שיימצאו כלים אלה גם במפקדות, בארטילריית השדה, ביחידות הנ"מ ובשירותים העורפיים, במספר שיהיה בו כדי לאפשר בכל-עת הדיפת טנקים בכוחות עצמיים.

עד כאן — תיאור הנסיגות מימי מלחמת-העולם השנייה בחזית רוסיה, בצירוף המסקנות לגבי החימוש התכליתי בעתיד; על לקחים-טקטיים מנסיגות אלה — ידובר בהמשך.

על נשק-המגן

גדמה כי ההכרח לציוד חיילים בנשק-מגן מכל הסוגים אינו נופל
מההכרח להדריכם בשימוש בנשק-התקפה. שכן ודאי הדבר, כי אדם
ילחם ביתר אומץ ובטחה כאשר ימצא את עצמו מחומש כיואת
לצורך הגנה.

ואגאטיוס: „המוסדות הצבאיים של הרומאים“

זירת אנציו

מקרא: (מלמעלה למטה) רומא; נתיב מס' 6; נתיב מס' 7; גבעות לאטיום; ואלמונטונא; ארטאנה; אלבאנו צאנזאנו; ואלאטרי; קאמפולאונא; תחנת קאמפולאונא; קורי; אפריי ליה („בית-החרושת“); קארוצ'אטה; ציסטארנה די ליטוריה; כביש אלבאנו; תעלת מוטוליני; ליטוריה נאטונו; אנציו; טורא אסטורה.

דואר די.ש.פ.

לכבוד
ק/198706
שומר אריה
רח" המלך דוד 21
בני ברק